

**BASIN ve HALKLA İLİŞKİLER
MÜŞAVİRLİĞİ**

Gazete Kupürleri

19.05.2026

Hacı adayları **kutsal** mekânları **ziyaret** ediyor

Aralarında Türklerin de bulunduğu hacı adayları, kabileler halinde **Mekke**'de özellikle Arafat, Hira Mağarası, Sevr Mağarası, Müzdelife, Mina, Cennet-ül Mualla ve Cin Mescidi'ne **ziyarette** bulunuyor.

■ **HAC** farzını yerine getirmek için dünyanın çeşitli ülkelerinden gelen hacı adayları, **ibadet**le beraber **Mekke**'deki **kutsal** mekânları **ziyaret** ederek günlerini geçiriyor. Aralarında Türklerin de bulunduğu hacı adayları, kabileler halinde **Mekke**'de özellikle Arafat, Hira Mağarası, Sevr Mağarası, Müzdelife, Mina,

Cennet-ül Mualla ve Cin Mescidi'ni **ziyaret** ediyor. Mescid-i Haram, günün hemen hemen her saatinde yoğunluğun en çok yaşandığı ve hacı adaylarının zamanlarını geçirmek için tercih ettiği yerlerin başında yer alıyor. Hacı adaylarının **ziyaret** ettiği yerlerin başında ise Hazreti Muhammed'e ilk vahyin ulaştırıldığı Hira Mağarası geliyor. Sabah namazını mağara çevresinde eda etmek için **Mekke**'ye 5 kilometre mesafedeki Nur Dağının (Cebel-i Nur)

zirvesine tırmanan hacı adayları, 1 saatlik zorlu yolculuğun ardından zirveye çıkıp, Hira Mağarası'nı **ziyaret** etti. Hacı adayları, **Mekke**'nin yaklaşık 25 kilometre doğusunda yer alan Arafat'a da gitti. Burada Hazreti Adem ile Hazreti Havva'nın yeryüzünde buluştuğu yer olan Cebel-i Rahme'yi ziyaret etti. **Mekke**'nin en eski mezarlığı olan Cennet-ül Mualla'ya da giden hacı adayları hem dua edip hem de bölgeyi görüyor. TAA

PEYGAMBERİMİZİN İZİNİ SÜRÜYORLAR

Hac farızasını yerine getirmek için dünyanın çeşitli ülkelerinden gelen, aralarında Türklerin de bulunduğu hacı adayları, **Mekke**'de özellikle Arafat, Hira Mağarası, Sevr Mağarası, Müzdelife, Mina, Cennet-ül Mualla ve Cin Mescidi'ne **ziyarete** bulunuyor. ● 2'DE

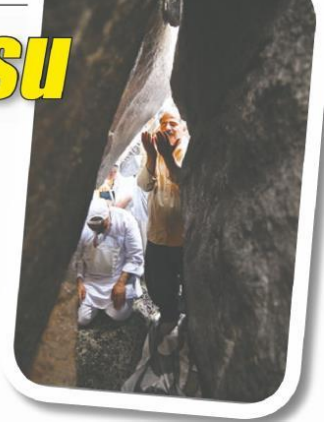

Kutsal mekanlarda hac coşkusu

Hac farızasını yerine getirmek için dünyanın çeşitli ülkelerinden gelen hacı adayları, **ibadetle** beraber **Mekke**'deki **kutsal** mekanları **ziyaret** ederek, günlerini geçiriyor. Aralarında Türklerin de bulunduğu hacı adayları, kabileler halinde **Mekke**'de özellikle Arafat, Hira Mağarası, Sevr Mağarası, Müzdelife, Mina, Cennet-ül Mualla ve Cin Mescidi'ni **ziyaret** ediyor. Mescid-i Haram, günün hemen hemen her saatinde yoğunluğun en

çok yaşandığı ve hacı adaylarının zamanlarını geçirmek için tercih ettiği yerlerin başında yer alıyor. Hacı adaylarının **ziyaret** ettiği yerlerin başında ise Peygamber Efendimiz Hazreti Muhammed'e ilk vahyin ulaştırıldığı Hira Mağarası geliyor. Hacı adayları, **Mekke**'nin yaklaşık 25 kilometre doğusunda yer alan Arafat'a da gitti. Burada Hazreti Adem ile Hazreti Havva'nın yeryüzünde bulunduğu yer olan Cebel-i Rahme'yi hacı adayları **ziyaret** etti.

Hacı adayları **kutsal** yerlerde

Hac farızasını yerine getirmek için çeşitli ülkelerden giden hacı adayları, **ibadetle** beraber **Mekke**'deki kutsal mekânlarda günlerini geçiriyor. Aralarında Türklerin de bulunduğu hacı adayları, **Mekke**'de özellikle başta Mescid-i Haram olmak üzere Arafat, Hira Mağarası, Sevr Mağarası, Müzdelife, Mina, Cennet-ül Mualla ve Cin Mescidi'ni **ziyaret** ediyor.

Suudi Arabistan'ın zilhicce ayı ilk hilalinin görüldüğünü resmi olarak açıklamasının ardından, Türkiye dâhil çok sayıda ülkeden hilal fotoğrafları gelmesi hacı adaylarında sevinçle yol açtı. Bu, Arafat Vakfesi'nin 26 Mayıs'ta yapılacağını teyidi manasına geliyor.

NUR DAĞI, HACI ADAYLARININ AKININA UĞRUYYOR

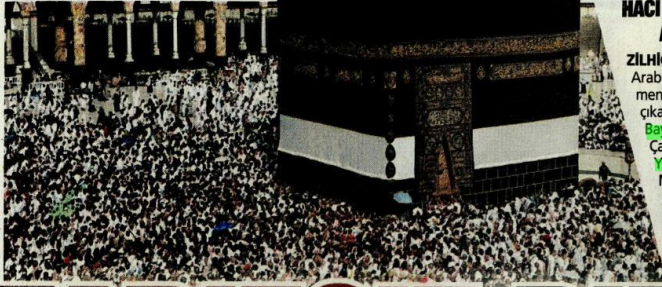
Hira Mağarası'nda manevi ziyafet

İlk vahyin indirildiği 621 metre yükseklikteki mağaraya tırmanan hacı adayları, Peygamber Efendimizin ayak bastığı mekâna girerek oradaki manevi iklimi teneffüs ediyor.

Hac görevini yerine getirmek için mübarek beldeye gelenler, vakitlerinin büyük bir kısmını Kâbe-i Muazzama'da ibadet edip dua ederek geçirirken, fırsat bulunca da peygamber efendimize ilk vahyin indirildiği Hira Mağarası'nı ziyaret etmenin heyecanını yaşıyorlar. Nur Dağı'ndaki Hira Mağarası, Kâbe'nin yaklaşık 5 kilometre uzağında ve 621 metre yükseklikte bulunuyor. Termometrelerin öğle 40 santigrat dereceye kadar çıktığı Mekke'de hacı adayları ziyaret için genellikle gecenin geç saatleri ile sabahın ilk ışıklarını tercih ediyor. Peygamberimizin inzivaya çekilmek için çıktıkları mağaranın sarp bir yolu var. Bu sebeple bazı yaşlı hacı adayları, çıktıkları zorlu yolcu-

luğu yarıda bırakıyor. Kırk dakikalık bir tırmanış sonrasında zirveye varan hacı adayları, buradan Mekke'yi seyrediyor ve zirveden yaklaşık 20 metre aşağıdaki mağarayı ziyaret ediyor. Hacı adayları, bir kişinin başı tavana değmeyecek şekilde ayakta durabileceği yükseklikte ve yere uzanabileceği genişlik ve uzunlukta küçük bir boşluk bulunan mağarada şükür namazı kılıp dua ediyor. Bilenler, bu mağarada nazil olan "Oku" emriyle başlayan ilk ayet-i kerime, Alâk suresini okuyor. Hacı adayları, Peygamber Efendimizin ayak bastığı mağaraya birkaç dakikalığına da olsa girip o havayı solumanın kendileri için manevi bir ziyafet olduğunu ifade ettiler. **Muhammed Akif Arvas - Serhad Akılı MEKKE İHA**

HACI ADAYLARI 26 MAYIS'TA ARAFAT'A ÇIKACAK

ZİLHİCCE hilali görüldü ve Suudi Arabistan Kurban Bayramı tarihini resmen açıkladı. Hacı adaylarının Arafat'a çıkacağı arife günü 26 Mayıs Salı, Kurban Bayramı'nın ilk günü ise 27 Mayıs Çarşamba olarak belirlendi. Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanvekili Dr. Fatih Mehmet Aydın, "70 bölgede ve ülkemizde 41 şehirde yapmış olduğumuz gözlemler sonucunda hilal görülmüştür. 18 Mayıs Zilhicce'nin 1'i olarak kabul edilmiştir. 27 Mayıs'ta İslam âleminde Kurban Bayramı kutlanacak" dedi.

Gül KIREKLO / MEKKE

TARİFSİZ BİR DUYGU

Kutsal topraklarda bulunan Türk hacı adayları, SABAH'a konuştu. Yıllardır özlemini çektikleri **Kâbe**'yi görmenin sevincini yaşayan hacı adayları, "Buradaki mutluluğun tarifi yok" dedi

Dünyanın dört bir yanından **kutsal** topraklara gelen **Müslümanlar** heyecanlı bekleyişi sürdürüyor. **Müslümanlar**, Arafat'a çıkmak için gün sayıyorlar. Türk hacı adayları yaşadıkları heyecanı SABAH'a anlattı. Onlardan biri de Karşı Mustafa - Ayten Doğan çifti. **Hac** yolculuğu öncesi dizilerindeki bağları kopan Ayten Doğan, ameliyatı erteleyip tekerlekli sandalye ile **hacca** geldiğini söyledi. Ayten teyze, "Yavrum, Rabbim kusmet etmiş, gelmez mi? Ama tekerlekli sandalyemle geldim. Benim gibi tekerlekli sandalyedekiler **Kâbe**'nin üst tarafındaki katlarda tavafa yapabiliyor. **Kâbe**'ye hasrettim. Yine hasretim, yanına yaklaşamadım. Ama olsun, aynı havayı soluyorum ya o bana yeter. Arafat'a da tekerlekli sandalyemle çıkacağım" dedi. Eşi Mustafa amca ise "Çok mutluyum, **hac** ibadetimi yapacağım. Eşim rahatsız ona tüzülüyorum. Yine de geldik, kaçınırlı mı hiç. Rabbim çağırır, gelinmez mi?" diyerek duygularını anlattı.

Mustafa ve Ayten Doğan

'RABBİM BENİ BURADA BIRAKSIN'

Ömer Özer ise Tekirdağ'dan gelmiş, 13 yıl sonra **hac** çıkmış ona. Ömer amca duygularını şöyle anlattı: "**Kâbe**'yi gördüğümde çok duygulanıyorum. 5 çocuğum var. Her gece tavafa gidiyorum. Ağlıyorum. Sabah namazına kadar orada **Kâbe**'nin karşısında oturup dua ediyorum. Burada ölmek istiyorum. Rabbim beni burada bıraksın diye dua ediyorum."

Ömer Özer

'HZ. MUHAMMED'İN İZLERİ VAR'

Tayfun Batmaz ise 15 yıl heyecanla beklemiş **hac** kurasından isminin çıkmasını. Aydın'dan İzmir 11'inci kafilayla gelmiş. Önce Medine, ardından **Mekke**'ye gelmişler. Medine'de Hz. Muhammed'in kabrine gittiğinde çok duygulandığını söyledi. Batmaz, "**Kâbe**'ye geldiğimde enerji çok yüksekti burada. Çok duygulandım. Düşünsenize, Hz. Muhammed yürüdü buralarda, sahabe yürüdü. Ben benim ayağım onların ayağının geçtiği yerlere değdi mi diye tavafta yürürken sürekli düşünüyorum. İnaniyim, tarif edilmez duygulardayım" dedi.

Tayfun Batmaz

ABD'de camiye silahlı saldırı: 5 ölü

ABD'nin California eyaletinin San Diego kentinde bulunan San Diego **İslam** Merkezi'ne dün 17 ve 19 yaşlarında olduğu belirtilen iki kişi tarafından silahlı saldırı düzenlendi. San Diego Polis Teşkilatı, ilk ihbar alındıktan sonra güvenlik güçlerinin olay yerine sevk edildiğini ve yaklaşık bir saat sonra 2 saldırganın da etkisiz hale getirildiği bilgisini paylaştı. Polis yetkilileri camide bulunan 2 yetişkin ve bir güvenlik görevlisinin silahlı saldırıda hayatını kaybettiğini bildirdi. Camide eğitim gören çocukların güvenli şekilde tahliye edildikleri kaydedilirken, kaynaklar, San Diego **İslam** Merkezi'nin şehirdeki en büyük **camii** olduğunu belirtti.

ABD'de camiye silahlı saldırı

San Diego'daki
İslam Merkezi'ne
silahlı saldırı
düzenlendi.
Saldırıda camide
görevli 3 kişi
yaşamını yitirken,
2 saldırgan ise
etkisiz hale
getirildi

ABD'nin Kaliforniya eyaletinin San Diego'da bulunan İslam Merkezi'ne kimliğinin belirsiz iki kişi tarafından saldırı düzenlendiği belirtildi. ABD medyasındaki haberlere göre, Kaliforniya'daki San Diego İslam Merkezi'ne saldırı düzenlendi. Amerikan-İslam İlişkileri Konseyi'nden (CAIR) yapılan yazılı bildirimde saldırıda, ilk belirlemelere göre camide görevli 2 kişi ile bir güvenlik görevlisinin hayatını kaybettiği ifade

Çocuklar
böyle tahliye
edildi.

Çok sayıda çocuk vardı

Açıklamada, saldırı sırasında eğitim gören çocukların da binada olduğu ve çok sayıda çocuğun güvenli bölgeye tahliye edildiği aktarıldı. San Diego İslam Merkezi'nin şehirdeki en büyük cami olduğunu belirten yetkililer inceleme başlatıldığını açıkladı.

edildi. 17 ve 19 yaşlarında olduğu açıklanan iki saldırganın ise etkisiz hale getirildiği vurgulandı.

İKİ SALDIRGAN ÖLDÜRÜLDÜ ABD'de camiye kurşun yağdırdılar!

ABD'nin California eyaletinin San Diego kentinde bulunan **İslam** Merkezi'ne silahlı saldırı düzenlendi. **Cami** cemaatinden bir kişi hayatını kaybederken çok sayıda kişi de yaralandı. Ardından bölgeye polis sevk edildi. Çıkan çatışmada iki zanlı etkisiz hâle getirildi. Yetkililer, olay sırasında eğitim gören çocukların da binada olduğunu aktardı.

ABD'DE CAMİYE SALDIRI: 3 ÖLÜ

2 SALDIRGAN
ETKİSİZ HALE
GETİRİLDİ

■ ABD'NİN California eyaletindeki San Diego kentinde aynı zamanda cami olarak da kullanılan San Diego İslam Merkezi'ne silahlı saldırı düzenlendi. Olayda ilk bilgilere

göre 3 kişi can verirken çok sayıda kişi yaralandı. 30 el ateş ettiği belirtilen 2 saldırgan etkisiz hale getirildi. Namaz vakti yapılan saldırıda camide 5 bin kişinin olduğu bildirildi.

Şehit polisler uğurlandı

► Tekirdağ'da silahlı çatışmada şehit olan polis memurları Erkan Tütüncüler (43) ile Emrah Koç (32), düzenlenen törenle son yolculuklarına uğurlandı. Çorlu'da önceki gün Reşadiye Mahallesi Kumyol Caddesi'ndeki bir iş merkezinde kavga ihbarı yapılmış, ihbara giden polis memurları Erkan Tütüncüler ve Emrah Koç, şüpheli Orhan Altan'ın (24) açtığı ateş sonucu şehit olmuşlardı. Hacı Mehmet Şirikçi Camii'nde gerçekleştirilen törene şehit polislerin aileleri ve yakınlarının yanı sıra İçişleri Bakanı Mustafa Çiftçi, Tekirdağ Valisi

Emrah Koç

Erkan Tütüncüler

Recep Soytürk, Emniyet Genel Müdürü Ali Fidan ve çok sayıda vatandaş katıldı.

SEN ÖLMEDİN CANIM EŞİM

Törende eşinin Türk bayraklı tabutuna sarılan Eda Tütüncüler, "Sen ölmedin canım eşim, evladımız bana emanet"

diyerek gözyaşı döktü. Eda Tütüncüler ile oğlu Ege Miraç'ın şehidin tabutunu omuzlaması törende duygusal anların yaşanmasına neden oldu. Şehit Erkan Tütüncüler'in naaşı, törenin ardından Çorlu Şehitliği'nde toprağa verildi. Şehit polis Koç'un naaşı ise memleketi Van'da toprağa verilmek üzere Çorlu Hava Meydan Komutanlığı'na götürüldü.

ERDOĞAN'DAN BAŞSAĞLIĞI

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan, şehit polis memurlarının ailelerine başsağlığı mesajı gönderdi.

Metin Suntay

Motosikletin çarptığı imam HASTANEDE VEFAT ETTİ

■ **MUĞLA'NIN** Bodrum ilçesinde, yolun karşısına geçmeye çalışırken motosikletin çarptığı **cami imamı** Metin Suntay (58), yaşamını yitirdi. Kazada devrilen motosikletin sürücüsü Harun K. ile imam Suntay yaralandı. Yaralılar, hastaneye kaldırıldı. Burada yapılan tüm müdahalelere rağmen Suntay, yaşamını yitirdi. Durumu ağır olan motosiklet sürücüsü Harun K.'nin ise tedavisi devam ediyor. ■ **OSMAN AKÇA**

“Çok boyutlu bir soykırım uyguluyor”

Yazar Taha Kılınc'la “Kayıp Coğrafyanın İzinde: Doğu Türkistan Seyahatnamesi” adlı kitabını, yüzyıllardır Çin zulmü altında inancına sahip çıkmaya çalışan bir İslam belde-sini, Müslümanların gönülündeki hoşnutsuz noktalarından biri olan Doğu Türkistan'ı, seyahatin zorluğunu konuştuk: “Çinli diplomatlar ve bizzat Çin'in Ankara büyükelçisi devreye girerek kitabın yayınına engel olmaya çalıştı. İslami ve millî kimliğin yok edilmesinden kültürel asimilasyona kadar Çin çok boyutlu bir soykırım uyguluyor. Fakat gördüğüm ve şahit olduğum onca olumsuzluğa rağmen ben Doğu Türkistan'ın istikbal konusunda umutsuz değilim.”

Bizim türkümüzde gurbet var artık, hasret var, yürek var, toprak var balam. Gönülümü-zü sınımsız alan topraklar, Tıyan-Şan, Kadir-Gan Dağları'na dek uzar. Kim demiş vatanımız Edirne'den Kars'a kadar...” - Yazı-yazı Bülent Bakiler

Älem-i İslami'yi gönle nakşetmenin yükü ağırdır. Bedel ister, emek ister, gözyaşı ister ve yolda olup yoldan hiç ayrılmamayı ister. Yapay sınırları tanımayan gönül mülkü inşa etme cehdinde olanların bineği iman, libası sabır, üzen-gisi heyecan, kılıcı da cihattır. “Yolun zahmetinden sızlanmak yolcuya yakışmaz. Aşkın olduğu yerde hesaba, nizanın olduğu yerde şikâyet yer yoktur.” Hoca Ahmet Yesevî'nin emaniyeti şimdî ne hâlde, İydgâh Camii'nin müdâvimleri nerede? “Mezarlıklar coğrafyaların tapusudur” düşüncesini çok iyi bilen kızıl kâfirler önce mezarlıklardan başlamış soykırma. Sonra şehirlerin kimliği olan camileri ve onun müsebbib nişanesi olan minareleri taşıyor. Bacılarımızın örtüsü tır tır titretiyor düşmanı; sakallıların heybeti, Ömerî bir mesrepten olsa gerek, korku salıyor yüreklerine. Mehmet Emin Buğra'ya, Osman Batır'a olan sadakatimizi hatırlamak, Taklamakan Çölü'nün kadim ruhunu yeniden solumak için; İslam coğrafyalarına olan seyahatleriyle bildiğimiz Taha Kılınc Ağabey'e misafir oluyoruz...

Hocam, kitabınızı büyük bir heyecan ve üzüntüyle okuduk. Türkiye'de birçok isim çeşitli coğrafyalara seyahat

edip ardından bu seyahatlerindeki izlenimlerini yazıya dökerak okurlarına aktarıyor. Ancak siz öyle bir coğrafyaya seyahat gerçekleştirdiniz ki kitabı okudukça gönülünüzün o topraklara dair susuzluğunu hatırladık. Öncelikle şunu merak ediyoruz: 9 Haziran 2025 ile 16 Haziran 2025 tarihleri arasında seyahat ediyorsunuz. Bu süre böyle büyük bir coğrafya için yeterli mi; bu kadar kısa sürede böylesine kapsamlı bir geziyi nasıl başardınız?

Doğu Türkistan, Türkiye'nin iki katından daha geniş bir coğrafya. Dolayısıyla sekiz günlük bir seyahat, elbette bu kadar büyük bir alanı tam anlamıyla görmek için yeterli değil. Ancak bölgedeki mevcut şartlar sebebiyle en büyük ve önemli şehirleri kapsayan bir seyahat planı hazırladım. Gulca'dan başlayarak Kasgar, Artuş, Yarkent, Hoten, Urumçi ve Turfan'ı gördüğümüz bir seyahat oldu. Bölge içinde üç defa uçak yolculuğunun yanı sıra tren, taksi ve otomobil kullanıma vakitimiz en iktisatlı biçimde kullanmaya çalıştık. Elhamdülillah, Rabbimiz bereketini ihsan buyurdu.

Notlarımızda, seyahat esnasında yabancı dil ile ilgili birtakım zorluklardan bahsediyorsunuz. Doğu Türkis-

tan'a gitmek ve coğrafyayı etkili bir şekilde gezmek isteyen biri nelere dikkat etmeli; sadece istemek yeterli mi?

Öncesinde elbette uzun ve dikkatli bir hazırlık gerekiyor. Bölgede nerelere gidilecek, nelere odaklanılacak, hangi noktalar gözden kaçırılmayacak... Tüm bunların hesaplanması ve idrak edilmesi gerekiyor. Tabii ki Doğu Türkistan'da bugün çok yoğun bir baskı ve gözetim olduğundan dolayı seyahatin bizzat kendisi risk-

li ve tehlikelerle dolu. Ancak Uygur kardeşlerimizin yaşadıklarıyla kıyaslandığında bu riskler ve tehlikeler de insanın gözünde küçülüyor doğrusu.

Seyahatinizden döndükten sonra, eser üzerinde çalışırken veya eser yayımlandığı sonra herhangi bir baskı veya tehdit mi?

Seyahatten döndükten sonra veya kitabı hazırlarken herhangi bir doğrudan tehditle karşılaşmadım. Ancak Çin'in Türkiye'deki diplomatik misyonları, kitabın yayımlanması için çok yoğun bir çaba gösterdi. Çinli diplomatlar ve bizzat Çin'in Ankara büyükelçisi devreye girerek yayma engel olmaya çalıştı. Fakat çok şükür, tüm bu girişimler sonuçlanmadı.

Gerek sosyal medya gerek başka mecralarda, özellikle son zamanlarda Müslü-

man camia arasında yoğunluk teşkil etmese de tartışma konusu olan bir konu var. “Hep Filistin'e sahip çıkıyorsunuz ama Doğu Türkistan'daki kardeşlerimize gereken desteği vermiyorsunuz, yeterince dilendirmiyorsunuz.” diyenlere nasıl bir tutum sergilemeliyiz? Nasıl cevap vermeliyiz? Bu türden davranışlar sergileyen insanların kahir ekseriyetinin kötü niyetli olduğunu düşünüyorum doğrusu. Yazıyoruz, okumuyorlar. Konuşuyoruz, dinlemiyorlar. Çağırıyoruz, gelmiyorlar. Üstüne üstlük Türkiye'de yaşayan Müslümanlar olarak bizler bir de “suçlu” ilan ediliyoruz. Çoğunluğun dışında, iyi niyetli azınlığa da derdimizi anlatmayı sürdürüceğiz elbette.

Çin'in uyguladığı bu asimilasyon ve zulüm politikaları, zamanla Uygur Müslümanları üzerinde gerçekten bir dinden uzaklaşmayı sağlıyor mu? Yani notlarımızda oruç tutanlar için Çin'in artık tedbir almaya ihtiyaç duymadığını, zira artık oruç tutmanın normalleştiğini ifade ediyorsunuz. Yine aynı şekilde birçok cami ibadete kapalı ve diğer ibadetler yasak. Bu şekilde devam ederse bir süre sonra oradakilere Müslüman kimliğinin silinmesinden söz edebilir miyiz?

Bölgede şu anda sert bir kasırga esiyor. Türkiye'nin de içinde bulunduğu birçok İslam ülkesinin yakın dönemde yaşadığı bir tecrübe bu. İslami ve millî kimliğin yok edilmesinden kültürel asimilasyona kadar Çin, çok boyutlu bir soykırım uyguluyor. Fakat gördüğüm ve şahit olduğum onca olumsuzluğa rağmen ben Doğu Türkistan'ın istikbal konusunda umutsuz değilim.

Seyahatiniz boyunca çok etkilendiğiniz ve etkisinden çıkmadığınız bir anınızı bizlerle paylaşabilir misiniz?

Etkilendiğimiz çok fazla hatıra oldu. Ancak tarihî Hoten şehrindeki Cuma Camii'nde bir avuç ihtiyara gözlerimizin önünde Çin'e bağlılık yemini'nin ettirildiği o korkunç sahne, herhâlde seyahatimizden en dokunaklı tablosuydu.

Son olarak Doğu Türkistan coğrafyası için sizlerin çözüm önerisi nedir, neler yapmalıydık?

Tabii fertlere düşenler var, kurumlara düşenler var, devletlere ve hükümetlere düşenler var. Evvela meseleyi bütün boyutlarıyla kavramak gerekiyor. Ardından mantıklı ve meşru argümanlarla dünyanın gündemine tutmak şart. Sonrasında da herkes kendi gücünün ve imkanlarının yettiği kadarıyla mücadeleyi sürdürecektir.

Kâbe'de hacılar hû der, Allah

“Hâci be reh-i Ka'be vü mâ tâlib-i didar O hâne hemî cüyed u mâ sâhib-i hâne”
“Hacı Kâbe yolunda, biz sevgili derdindeyiz. O evi arıyor, biz evin sahibini.”

Kimin evi aradığını, kimin ev sahibini bulduğunu, kimin gönlünün ev olduğunu, kimin gönlünde ev sahibinden gayrısı olmadığını O bilir bilse bilse. Biz bilmeyiz. Hacı adaylarının yola revan olmaya başladığı bu güzel günlerde niyaz ederiz sadece: Yâ Rabbi cümle hüccâca vazifelerini senin rızan için ifa etmeyi nasip eyle, onlara kolaylaştır ve **ibadetlerini** ekşiği noksanıyla kabul buyur. **İbadetlerimizin** ne kadar tam olursa olsun yine de olması gerekene kıyasla eksik olduğunu bilmemiz kulluğun şiarındandır. İnsanız, aciziz; emredileni mahcubiyetle yapmaya gayret eder, nehyedilenden gücümüz yettiğince kaçınmaya çalışır her ikisi için de Rabbimizden bağışlanma dileriz. “**İbadet** edip de karşılığında mükafat bekleyene şaşarım, **ibadet** edebilenlerden olmak zaten başlı başına mükafattır.” Böyle

buyurmuş İbni Âtâullah (r.a.) **ibadetten** sonraki mahcubiyet bunun için, gûnahtan sonrakini söylemeye bile gerek yok. Cahit abiye rahmet olsun: “Geçen **ibadetler** özürülü / Eski günahlar dipdiri” Mümünde şuur bu olmalı!

Hac sembolik ritüellerin bir araya geldiği bir **ibadet**. Tavaf, sa'y, şeytan taşlama, vakfe, kurban... Hakikatini bilmeden, hikmetini tefekkür çabası içinde ama hep taklit ile yaptığımız meşakkatli bir **ibadet**. Şeyh Şibli ile hacdan dönen birisinin arasında geçen konuşma bize bu **ibadetin** hakikat ve hikmetinden haber verir. Özetleyelim: “Haccettin mi? Haccetmek için ne amel yaptın? -Evet. Guslettim, ihrama girdim, iki rekat namaz kıldım ve telbiye ettim. -Bununla hacca akdettin mi? Yaratıldığından beri bu akdine muhalif bütün akitleri bozdun mu? -Hayır! -Sen akdetmemişsin.

SERDAR TUNCER
serdar.tuncer@yenisafak.com.tr

-İhrama girmek için elbiseni çıkardığında yaptığın her bir işten de soyundun mu?

-Hayır.

-Sen elbiseni

çıkarmamışsın.

-İhrama

girdiğinde

her haramı

terk etmeye

ahdettin mi?

-Hayır.

-Sen

ihrama

girmemişsin.

-Telbiye

ettiğinde,

Lebbeyk

dediğinde,

cevap aldın mı,

sana 'buyur' denildi mi?

-Hayır.

-Sen telbiye

etmemişsin.

-Kâbe'yi gördün mü?

-Evet.

-Allah için kast ettiğin

gayeye erdin mi?

-Hayır.

-Sen Kâbe'yi

görmemişsin.

-Safa'ya çıkıp orada

durduğunda sırrın saflaştı

mi? Rabbini tekbir etmekle

yaratılmış her bir şey

gözünde küçüldü mü?

-Hayır.

-Sen Safa'ya

çıkamamışsın.

-Merve'ye vardığında

üzerine sekinenin indiğini

gördün mü?

-Hayır.

-Sen Merve'ye varmamışsın.

-Mina'ya gittiğinde temenni ettiğin sana verildi mi?

-Hayır.

-Sen Mina'ya

gitmemişsin.

-Arafat'a çıktığında

evvelde halk edildiğin ve

âhirde varacağın hâli bildin

mi? Rabbin kimdir idrak

ettin mi?

-Hayır.

-Sen Arafat'a

çıkamamışsın.

-Kurban kestiğinde

şehvetlerini ve iradeni

Hakk'ın rızasında ifnâ ettin

mi?

-Hayır.

-Sen kurban

kesmemişsin.

-Şeytana taş atarken

sendeki cehaleti attın mı

ve bu suretle sende bir ilim

zuhur etti mi?

-Hayır.

-Sen şeytani

taşlamamışsın.

-Veda ederken sadece

Haremeyn'den değil

nefsinden ve ruhundan

tamamen çıktın mı?

-Hayır.

-Sen veda etmemişsin

ve anlaşılana o ki **Hac** da

etmemişsin. Eğer istersen

tekrar dönüp haccet ve bu

şekilde haccetmeğe çalış.

Soru şudur: Hangimiz

böyle bir **hac** yapabiliriz?

Velev ki yapabildik

diyelim olması gerekene

nispette bu **hac** bile eksik ve noksan olmaz mı? Haydi cevap verelim: Yapamayız ve yapabilssek bile yine de eksik ve noksan olurdu. Peki hal böyleyse **hacca** gitmeyelim mi? Elbette hayır! Tabii ki gidelim. Karşıtı mı kafalar? İş zorlaştırdığının farkındayım, şimdi kolaylaştıralım.

Bir Allah dostu **hacca** niyetlenen talebesine nasihat ediyor: “Evladım, **Hac ibadetinin** hakkını vermek zordur, biz aciziz, hakkıyla yapamayız. İyisi mi sen **hacca** niyet ederken şöyle düşün: Ya Rabbi ben yolda kalmışlara yol göstermeye, susuzlara su vermeye, ihtiyarların işini görmeye, senin ve habib-i edibinin misafirlerine senin rızan için hizmet etmeye gidiyorum. Böyle niyet edersen Mevla karşına bu hizmetleri çıkarır ve ola ki bu niyetin ve hizmetlerine mukabil hacca kabul olanların hatırına senin de haccını kabul eder.”

O kadar zor ve bu kadar kolay.

Rabbim cümle hüccacın **ibadetlerini** kabul eylesin. Bu necip millete biz ölmeden **Mekke-i Mükerreme** ve Medine-i Münevvere'ye ve dahi Kudüs-ü Şerif'e pasaportsuz girmeyi nasip etsin. Amin!